

Eski Hisarlar Paneli: “Hisar, bizim için çekim merkeziydi”

1967 ve 1968 yıllarında Hisar Kısa Film Yarışması'na katılan yönetmenlerden Artun Yeres (Çirkin Ares, 1967 ve Onlar ki, 1968), Ahmet Soner (Asayiş Berkemal, 1968) ve Veysel Atayman (Tedirgin Birisi, 1968) yeniden canlandırılan Hisar Kısa Film Festivali'nde (18–22 Nisan 2005) 'Eski Hisarlar' söyleşisi kapsamında 20 Nisan 2005 tarihinde Mithat Alam Film Merkezi'nin konuğu oldu. Yönetmenler, Türkiye'nin ilk kısa film yarışması olan Robert Kolej (Boğaziçi Üniversitesi'nin Türkiye Cumhuriyeti'ne devredilmeden önceki adı) Sinema Kulübü'nün 1960'lı yıllarda düzenlediği Hisar Kısa Film Yarışması'ndan, Genç Sinema Hareketi'nden, dönemin siyasi atmosferinden söz ederek, özeleştirilerde bulundular.¹

Artun Yeres: O dönemde bir grup genç Sinematek çatısı altında toplanıp izleyemediğimiz filmleri izliyorduk. Film yapma hayallerimiz vardı. Varlıklı ailelerden gelmi-

¹ Robert Kolej Sinema Kulübü bu yıl çok olumlu bir davranışla ülkemizde şimdiye değin hiç yapılmamış bir işe el attı, 8 ya da 16 mm'lik, sesli ya da sessiz, konulu, belge ya da karton filmlerin katılabilecekleri bir kısa filmler yarışması düzenleyerek. Türkiye'de bilinen sinema piyasası dışında yapılan, uygulanan sinemanın ilk kez değerlendirilmesi niteliğindeki bu yarışma, tanınmamış, genç, amatör sinemacıları teşvik etmek, desteklemek ve ileride sinemayı götüreceği yeni bir kuşağın gelişmesinde yardımcı olmak yönünden önem taşıyordu...” Sinema eleştirmeni Sungu Çapan, Sinematek'in yayın organı olan Yeni Sinema'nın 8. sayısında (Temmuz 1967) Hisar'ı böyle anlatıyor.

yorduk. O zamanlar filmleri negatif çekmek gerekiyordu. Kamera bulmak sorundu, kiralamak gerekiyordu. Banyo, seslendirme ve pozitif aktarılması işlemleri vardı. Maddi olarak bizi zorluyordu. Genç Sinema adı altında toplandık. Bazı filmler yapıp, dergi çıkardık. O dönemin Türk sinemasını protesto ediyorduk. Bir manifesto ile bunu dergimizde bildirdik. Bir takım kısa filmlerle yol almaya çalıştık. Dergilerde yazılar yazdık. Film üretmemiz gerekiyordu ama bizler bolca gevezelik ettik.

Bugünün gençlerine; söyleyecek bir şeyleriniz varsa mutlaka film yapın, diyorum.

Ahmet Soner: 1962'de Fındıklı'da Sami Şekeroğlu'nun kurduğu sinema kulübü 'Kulüp Sinema 7' kurulmuştu. 20 yaşın altındaydık. Truffaut'yu ilk kez orada gördük. Karşımızda gerçek bir yönetmen gördük. Karşınızda somut bir örnek görünce 'Ben de çekerim' demeye başlıyorsunuz. 1965'te de Sinematek açıldı.

Böyle bir ortamın içinde Hisar'ın önemi: Türkiye'de ilk defa ödüllü, yarışmalı bir festivalin başlamış olmasıdır. O dönemde, Antalya'dan başka festival yoktu. O da Yeşilçam'ın filmlerine açtı, kısa filmlerin katılma hakkı yoktu. 1970'li yıllardan itibaren Antalya kısa film yarışmaları da yapmaya başladı.

Gençlere şunu söylemek istiyorum: Ne duruyorsunuz film çekin, çok kolaylaştı ve ucuzladı. Şu an 20 tane kısa film yarışması var. Günümüzün teknik imkânları o yıllarda olsaydı, uzun metraj çekebilirdik. Ama sadece 8 ve 16 mm. filmler çekme şansımız vardı. Sadece Mutlu Parkan 35 mm. çekti.

O dönemde film çekim süreci şöyle bir yol izlerdi: Filmlerden parçalar artar, bu parçaları kameramanlar alıp fotoğrafçılara dağıtırlardı. Bazıları film yapmakta kullanırdı. Orhan Oğuz, Mutlu Parkan ve Cahit Engin artık filmleri biriktirmişlerdi. O dönemdeki filmler, artık filmlerle yapılmış filmlerdir. Filmimi siyah beyaz 16 mm. çekmiştim. 30 metre film 3 dakikadır. Tanesi 150 liraydı. 10 tane alınca 1500 lira oluyordu. Atif Yılmaz'a asistanlık yapıyordum ve

asistanlık ücretim 1500 liraydı. 4 hafta çalışıyordum 1500 lira için. Yemedim, içmedim, filme yatırdım, 3 misli harcadım. 10 dakikalık film yaptım. Böyle zorluklar içerisindeydik. Nasıl yıkatacağız? İş kopyasını ve pozitif kopyayı nasıl bastıracağız? Montajı nerede yapacağız? Montaj masası için saatle para ödeniyordu. Borçlanarak bitirebildim. Tuncan Okan'a hâlâ 2500 lira borcum var².

Boğaziçi Üniversitesi Robert Kolej'di o zaman. Hisar, çekim merkezi oldu bizim için. Böyle bir yarışma olmasaydı; filmler yapılmazdı. Böyle bir yarışma olmasaydı insanlar filmlerini nereye göndereceklerdi, ne yapacaklardı? Evde kendi kendine seyretmek için mi yapacaktı? Hisar, o yıllarda çok canlı bir ortamdı. Salonlar doluyordu. Çok ilgi vardı. Mengü Ertel, Onat Kutlar, Sezer Tan, Cevat Çapan, Kuzgun Acar jüri üyesiydi. Çok iyi organize ediliyordu. Fakat Genç Sinema, Hisar'a tavrı koydu. O yılların anti-empyrist ortamı öyle gerektirdi. Hisar Kısa Film Yarışması'nda yabancı petrol şirketi Shell'in para ödülü vardı. Tüm bunlara karşı çıkıyorduk.

Artun Yeres: Shell'in ödülünü aldığım için "Bu parayı neden aldın?" diye bana tepki göstermişlerdi. Paranın nereden geldiği değil, nereye harcandığı önemlidir, demiştim.

Ahmet Soner: Hisar'ı protesto ettiğimiz günü anlatmak istiyorum: Her türlü sansüre karşıydık. Jüri, Ali Tارا'nın filmini göstermeme kararı almıştı. Hisar'da gerçekten sansür vardı. Filmi, salonun hemen dışındaki duvara yansıtarak göstermiştik. Jürinin bu sansürcü tavrını dilimize dolayıp, bildiriler yazmaya başlamıştık.

Politik görüşün yanında sinemayla ilgili bir başkalaşma var mıydı?

². Sinematek'in kurucularından ve Fono Film'in sahibi film eleştirmeni Tuncan Okan 1999 yılında vefat etmiştir.

Ahmet Soner: O dönemin dergilerini karıştırırsanız görürsünüz. Hisar Kısa Film Yarışması'nda, bize göre ödül alması gereken filmler eleniyordu. Katılmadığımız halde protesto ediyorduk. Ali Tara'lar, bizim arkamızdan gelen çocuklardı. Onların filmlerini destekliyorduk.

Veysel Atayman: Genç Sinema Hareketi, 68 Hareketi'nden kopmayan bir şeydi. Hisar'da Robert Kolej'in 300-350 kişilik salonu dolardı.

Artun o dönem için; "Yaprak gibiydik. Rüzgar esince sürükleniyorduk" demişti. Ben o zamanki durumumuzu edilgen bir yapraklık olarak görmüyorum. 20. yüzyılda politik anlamda iki büyük romantik hareket vardı. Bir tanesi İspanya İç Savaşı'ydı. Diğeri; 68 Hareketi'ydi. O sürükleniş değil, rüzgara kapılmış olmanın mutluluğu içinde bir yaprak haliydi. Nereye yetişeceğimizi şaşırıyorduk. İlk defa sol kitaplarla tanışmışız. Marx, Lenin okuyoruz, "İdeoloji nedir?" diye soruyoruz, sürekli konuşuyor ve tartışıyoruz. Bütün bir gençlik dönüşüme hazırlanıyor gibiydi. Gevezeliğe doymuyorduk. İstanbul Üniversitesi'nin içinde, sokaklarda, her yerde tartışıyorduk. O gevezelik olumsuz değildi.

1968'den sonra 1971 kesintisi araya girdi. Genç Sinema Hareketi'ne bulaşmış herkesin sinema kültürü ile ilgili dertleri vardı. Türkiye'de politik içerikli, toplumsal dertleri olan bir sinemanın, sinema kültürünün ne olacağı konusundaki araştırmalara katkıda bulunma gibi bir misyonu üzerimizden atmadık. 68'den gelen o görevlilik, katılım, romantizm buraya kadar taşıdı bizi. Hâlâ Artun'la kitaplar yazıyoruz. Bir romantizm dönemiymi, içinden çok şey çıktı ve bugünlere kadar geldi. Türkiye'de sinema kültüründe bir tartışma geleneği oluştuysa eğer, bunu o dönemin tartışmalarına borçluyuz. 1971'de geri çekildik. Çeviri yapmaya, sinema yazıları yazmaya, film izlemeye başladık. Sinematek'le, sinemayla tanışmanın getirdiği zorluklar bile sizi sinemasever yapıyordu o dönemlerde. 4 çocuğum var. Bir tanesi 30 yaşında. Hepsi sinema hastası. Şu anda filmlere ulaşmak çok kolay. Bu da heyecanı öldüren bir şey. O dönemde filmler çok pahalıya satın alınıyordu.

Sabahın onunda Sinematek'te İngilizce altyazıyla Polonya filmi izlemeye gidiyorduk. O zahmet, seyrin pahalıya mal oluşu sinemaya olan ilgimizi artırıyordu.

İmkânların çokluğu ne anlama geliyor? Bugün özgürlük tüketim anlamına geliyor. Bu imkânlarla sinema yapma özgürlüğü gibi bir şey var. Tüketim, ne kadar özgürlük sağlarsa bir o kadar da aldatıcıdır. "Bu kadar imkânla sinema yapmak çok kolaylaştı" gibi bir söylemin çok aldatıcı olduğunu düşünüyorum. O kolaylık başka şeyleri alıp götürüyor. Bir tanesi film izlemekteki heyecanımız. Teorik bakışlar, ideolojik bakışlar, hayatı algılama konusunda - çözümlü de içeren- hayatın başka bir yöne nasıl evirileceği konusunda ütopyaları olan insanların yetişmesi pek kolay olmuyor.

68'in havası sadece bir eleştiri değildi. Yarının daha iyi bir toplum getireceğine, daha iyi bir dünya olacağına olan inançla birlikte filme gidiş vardı. Yoksa bir renk değildi. Varolanın içinden yarının dünyası nasıl kurulacak diye düşünüyorduk. Bugün gençlik tepkilerini dile getirmeye çalışıyor. Günümüz gençliğinin durumu daha kötü. Biz daha şanslıydık. O romantik atmosferin içinde rüyalarımız vardı. Hâlâ da var. Kameranın çok kolay alınır olması, filmlerin dijital olması, Beethoven konçertosunun 3,5 milyona dinleniyor olması, ne klasik müzik dinleyicisi yetiştiriyor ne de o dönemden daha fazla bir duyarlılık getiriyor. Tam tersi, Varlık'tan Kemal Özer: "Hayatımız bir çöp tenekesi. Projelerimizi içine atıyoruz. Hiç bir zaman eşelemeyeceğiz" derdi. Bugünün gençliğine baktığım zaman bunu görüyorum. Nasıl olsa dinleyebileceğim, nasıl olsa yapacağım diye her şeyi erteleyip, çöp tenekesine atıyorlar. O çöp tenekesi, bütün hayatı sarmış gibi. Evime baktığım zaman, bir çöp tenekesinin ortasında yaşadığımı düşünüyorum. 2.000 CD, fotoğraf makineleri...

Hisar Kısa Film Yarışması'nın sona erme sebebi nedir?

Veysel Atayman: 1971 darbesiyle ilgili. Büyük bir dağılma ve geri çekilme oldu. Panik yaşandı.

Artun Yeres: Genç Sinema Topluluğu'nun 1970'den sonra Hisar Kısa Film Yarışması'na tepkisidir. Hisar olmasaydı, film yapmayı düşünmeyecektik. Daha politik festivallerin yapılmasını istiyorduk.

Yabancı petrol şirketi tarafından para ödülü verilmesi üzerine tartışmalar olmuştu. 1970'den sonra Nazım Hikmet'le ilgili bir film yapmışım. 1970'den sonra Hisar'a film göndermedim ve karşı çıktım. Daha önce yaptığım film (*Çirkin Ares*) Vietnam Savaşı ile ilgiliydi, Amerikan aleyhtarını bir filmi. Daha doğrusu militarizme karşı bir filmi. Amerikan ordusu eleştirildiği için Hisar'da olaylar çıkmıştı. Filmi göstermediler. Onat Kutlar bu konuyla ilgili yazılar yazmıştı³. Aynı film "Dost ülkeyi rencide etmek" gerekçesi ile Türkiye'de de yasaklandı⁴. Ama sonuç olarak Robert Kolej Hisar Kısa Film Yarışması bence yararlıydı.

Hisar'da o dönemde ödül alan iki tane filminiz var ve ikisi de kayıp. Bundan bahsedebilir misiniz? (Soru Artun Yeres'e soruluyor)

Artun Yeres: *Çirkin Ares*⁵. Amatör bir insanın ilk filmi ve 10 dakikalık bir film. Sansür kurulu tarafından yurtiçinde ve yurtdışında yasaklandı. Genç Sinema olarak o yıl yapılan filmleri -Ahmet Soner'in, Mutlu Parkan'ın filmleri- Trabzon'a götürmüştük. Üstün Karabal ile gitmiştik. Filmler orada gösterilecekti. Karşıda MHP gençlik kolları vardı. MHP'nin taşlı sopalı saldırısına uğradık. Filmlerin gösterilmesini engellemişlerdi.

3 İkinci Raund, Onat Kutlar, Yeni Sinema Dergisi, Sayı: 19\20, Haziran-Temmuz 1968, s. 9-10.

4. Sansür ve *Çirkin Ares*, Altan Yalçın, Yeni Sinema Dergisi, Sayı: 30, Mayıs 1970, s. 91-92. (Yeni Sinema Dergisi'nin 30. sayısı sayfa 92'de sansür kurulununun 17.06.1969 tarihli kararının aslı görülebilir.)

5 Vietnam Savaşı fotoğrafları ile Goya'nın Fransa-İspanya Savaşı'yla ilgili olarak çizdiği 82 gravüründen meydana gelen 'Savaşın Yıkımları' (1810-1820) adlı dizisinden oluşmaktadır.

Veyssel Atayman: *Çirkin Ares*'le ilgili bir şeyler söylemek istiyorum. 'Savaş karşıtı bir film' diye kısaca tanımlıyoruz, fakat daha önemli şeyler var: *Çirkin Ares* 1968'de gösterildiğinde Vietnam Savaşı sürüyordu. Filmin müthiş bir etkisi oldu. Çok etkileyici bir filmdi.

Son kare Johnson'un fotoğrafına doğru küçülüyor, Vietnamlının fotoğrafına doğru büyüyordu. Genç Sinema dergisinde kullandığımız Vietnamlı fotoğrafı vardı. O günün atmosferi içinde çok etkileyici bir filmdi. Vietnam da bir parçamızdı. O dönemde 'Vietnamlar Olmasın' diye slogan vardı. Filmleri Aksaray'da göstermiştik. Filmlerden sonra Vietnam karşıtı protestolar olmuştu.

Vietnam Savaşı ile ilgili protestolar başlamış mıydı?

Artun Yeres: Jean Polsertika dava açmıştı. Tam da o dönem. Genç Sinema'nın heyecanı buydu. Günle birlikte yaşıyordu. Günün gerçeklerini irdelemeye çalışıyordu. Ülke gerçeklerini de bunun dışında tutmuyordu. Önemli olan Genç Sinema'nın çok çabuk çökmüş olması. Fazla gevezelik yaptık. Film yapacağımıza gevezelik yaptık. Bu bizi de çökertti. Bizi de birbirimize düşürdü. Karşınıza da bir fotoğraf olarak, birer fosil olarak geldik. Bıraktığımız bir şey olmadı. Genç Sinema, sadece bir çıkıştı o kadar...

Veyssel Atayman: "Dergilerinizde sinemaya ilişkin, estetiğe ilişkin farklı görüşler tartışılıyor muydu?" diye önemli bir soru soruldu. Yazılar yazılıyordu. "Devrimci sinema nedir?" sorusunun cevabı aranılıyordu. Eisenstein'ın *Potemkin Zirhlisi*'ni (1925) izlediniz, devrimci bir sinema mı? Sinemanın bütünü içinden politik bir sinemanın nasıl olacağı konusundaki bir araştırmanın, bugün bile bir yanıtı yok.

Jean Luc Godard izliyorduk. Godard, politik sinemacı mı değil mi? Brecht konuşuyorduk, Brecht estetiğinde sinema arıyorduk, çıkmaz sokaklardan biriydi. Film yaparak da bu deneyimlerin içerisinden geçirebilirdik ama Türkiye'de bunun imkânı var mı? 1971-1974 arası bazı politik filmler yapıldı: *Arkadaş* (Yön: Yılmaz Güney, 1974), *Yol*

(Yön: Şerif Gören, Yılmaz Güney, 1982), *Sürü* (Yön: Zeki Ökten, 1978).

O gevezeliklerin çok güzel gevezelikler olduğunu düşünüyorum. Hala da sürmesi gerektiğine inanıyorum.

Yapılan bir film konjonktürle, yapıldığı zamanın atmosferiyle çok ilgilidir. *Çirkin Ares*, Genç Sinema'nın simgesi olmuş bir filmidir, direnmenin simgesidir.

Politik yöntemle film yapmak nedir? “Dijital teknolojinin gelişmesinin olumsuz etkileri oldu” demiştiniz.

Veyssel Atayman: Artun “Bizim ülkemiz için film yapmanın çıkışında, kültürümüzde açlık ve şiddet vardır” dedi. Yöntem konusunda, Ken Loach sineması politik mi? Tartışmak gerek. Kitaplar var şu anda. Bizim zamanımızda hiçbir şey yoktu. Polanski, Wajda izliyorduk. Örneğin *Kanal* (Yön: Andrei Wajda, 1957) filmini izliyor ve üzerine konuşuyorduk. Burjuvaların akordeonla dans edişlerini çözümlenmeye çalışıyorduk.

Dijital teknolojinin insanları yalnızlaştırdığını düşünüyorum. O dönemde nasıl üretiyordunuz?

Ahmet Soner: Hisar Kısa Film Yarışması ilk yapıldığı yıl, kısa film yapan insanlar burada buluştular. Bir kısmı apolitik insanlardı. Ya da yaşça bizden büyüklerdi, daha sonra kuracağımız topluluğa girmediler. 10 kişi başladı bu topluluk. Üçümüz buradayız. Mutlu Parkan, Mehmet Gönenç, Üstün Barışta, Engin Ayça, Altan Yalçın.

Dergi çıkmaya başlayınca insanlar bizi desteklemeye başladı. Belçika'dan, Paris'ten, çeşitli ülkelerden insanlar destek veriyorlardı. Birinci sayıda çıkan manifestomuzu imzalıyorlardı. Bu 10 kişilik topluluk 2 yıl içerisinde 40 kişiye ulaştı. Topluluktan 10 kişi Ankara'da, 30 kişi İstanbul'daydı.

Dergileri tararsanız yazı yazarların isimleri 30'u buluyordu. Filmlerimizi dayanışma ile çekiyorduk, dergiyi de cep harçlıklarımızla çıkarıyorduk.

Önce 1970 sonra 1980 darbesi insanları bu hale getirdi. Artık insanlar paylaşmıyorlar. Film çekmeye giden arka-

daşımız bize söylemiyor. Para da istemiyoruz. Sır saklar gibi film çekiyorlar. Sonra filmi eleştirince kızıyorlar. Bunu baştan yaparsa, birlikte senaryo üzerine konuşsak, daha iyi filmler çıkardı ortaya. Artık insanlar içlerine kapandı. 40 kişilik bir topluluktan söz ediyorum. İmkânsızlıkların içerisinde dayanışma ruhu ile film yapmaya çalışan 40 kişiden. Türkiye'de ya da dünyada bir örneği var mı?

Hisar neden işlevini kaybetti? Biz Hisar'ı protesto edince filmlerimizi göndermeyeceğimizi deklare ettik. Özel bir yarışma yapacağımızı duyurduk. Hisar'a sadece apolitik insanların filmleri katılmaya başlamıştı. Örneğin TRT'de haber kameramanlığı yapan biri Edirne'de Kırkpınar Yağlı Güreşleri'ni çekmiş. Böyle filmler gelmeye başlamıştı. Hisar, bu tarz folklorik filmlerin gösterildiği bir yarışmaya dönüşmüştü. Yarışmayı düzenleyenler de Hisar'ın işlevini kaybettiğini anladılar ve yarışma sona erdi.

Godard'ın *Week-End* filmi 1968'lerde izlediğinizde ne düşünmüştünüz?

Artun Yeres: Biz o dönemde *Week End*'i (Yön: Jean-Luc Godard, 1967) izleyemedik. *Çinli Kız'ı* (*La Chinoise*, Yön: Jean-Luc Godard, 1967), *Küçük Asker'i* (*Le Petit Soldat*, Yön: Jean-Luc Godard, 1963) ve *Jandarmalar'ı* (*Les Carabiniers*, Yön: Jean-Luc Godard, 1963) izlemiştik.

O dönemlerde sinema toplumu dönüştürmekle ilgiliydi. Sinema araç konumundaydı? O dönemde işin sanat boyutu konuşuluyor muydu?

Veysel Atayman: O zamana göre müthiş bir politik tartışma vardı. Genç sinemanın içerisinde de farklı yönelimler vardı.

Metin Erksan ekibinin arkasında durduğu Asya tipi üretim tarzı üzerinden yorumlanan bir Marksizm'le, Avrupa toplumuna yönelik Marksist analiz arasındaki ilişki üzerine çok tartışma yapıldı. Metin Erksan ve Halit Refiğ'in sinema üzerine düşünceleri de tartışılıyordu.

Bir anımı anlatmak istiyorum. Büyük postahanenin önünde duruyorum. Bir arkadaşım yanıma yaklaştı; "Sen

Almanca biliyorsun. Marx'ın Alman İdeolojisi'ni okudun mu? İdeoloji nedir? Bunu Sinematek'te tartışalım" dedi. Bir hafta sonra bu insanlar çok büyük bir siyasal eylem yaptılar.

Çok büyük boyutlarda bir politik arayış vardı. Brecht okuyorduk. Epik nedir? Yabancılaşma nedir? Bunları tartışıyorduk sürekli. Sizlere o dönemin atmosferini tasvir edebilmek için anlatıyorum bunları.

Seyirci kitleniz öğrenciler miydi?

Ahmet Soner: Öğrenciler, öğretmenler ve sendikalar. DİSK'te, Maden-İş'te gösterimler yapardık. Projeksiyon makinesini yanımda götürürdüm. Gösterileri ben yapıyordum.

Artun Yeres: Sinema perdesi bulamadığımız zamanlarda da iki kişi çarşaf tutardık. Grevlere, üniversitelere, sendikalara ve derneklere giderek gösterimler yapardık.

O filmlere ne oldu? Bir yerde arşivlendi mi? Mimar Sinan Üniversitesi'ne gitti mi?

Ahmet Soner: Yok gitmedi.

Nurten Karaçivi (Dinleyiciler arasında oturmakta olan II. Hisar Kısa Film Yarışması'nda (1968) Dilek Günü adlı kısa filmi ile ödül almış⁶ yönetmen): Elimizde kaldı filmler.

Ahmet Soner: Uzun yıllar filmleri ben sakladım. Topluluk, 1971'de dağıldı. 12 Eylül 1981 darbesinden 3-4 ay önce topluluk filmlerin Maden-İş'e teslim edilmesi yönünde bir karar almıştı. Maden-İş o zaman TKP'lilerin hakimiyetindeydi. Karşı çıkıyordum, fraksiyonlarımız farklıydı. Genel başkanı amcam olduğu için filmleri DİSK'e⁷ vere-

6 İzmit Sinema Derneği'nin verdiği Gümüş Çınar Yaprağı Ödülü'nü almıştır.

7 Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu

lim diyordum. Burada itiraf ediyorum. Filmleri daha sonra alınız onlardan diye düşünüyordum, kabul ettiler. Genç Sinema'nın her şeyini götürüp DİSK'e teslim ettik. Kendi filmlerimi vermedim. Fehmi Işıklar⁸ da oradaydı. İmzalar atıldı. Sonra 12 Eylül oldu. O arada ağır davrandığımı kabul ediyorum, arada 3 ay vardı. Filmleri gidip DİSK'ten alabilirdim. Darbede TRT'ye götürülmüş. Metin Toker TRT'de 'Bugünlere Nasıl Geldik?' adında bir program yapmaya başlamıştı. Mitingleri, grevleri, eylemleri, cenazeleri, tütün işçilerinin grevlerini çekmiştik. Metin Toker bu görüntüleri anti-komünist malzeme olarak kullanıyordu. Filmlerimiz TRT'de ve TRT'den film almak çok zor. Kendi çektiğiniz filmi bile TRT'den alamazsınız.

Bugün yapılan Hisar Kısa Film Festivali'ne nasıl bakıyorsunuz?

Veysel Atayman: Hisar'ı yeniden canlandırmak bir sorumluluğu üstlenmektir. Ama bu Hisar'ın devamı mı? Bunu ayrıca tartışmak gerekir?

8 28 Aralık 1977'de DİSK'in 6. Merkez Genel Kurulu kararı sonucunda Abdullah Baştürk Disk Genel Başkanı, Fehmi Işıklar Genel Sekreter seçilmiştir.

Artun Yeres Kimdir?

1944 İstanbul doğumlu Yeres, sinemaya Lütü Akad'ın asistanı olarak başladı. Vietnam fotoğrafları ve Goya'nın gravürlerinden yola çıkarak *Çirkin Ares* (1968), Nazım Hikmet'in bir şiirinden esinlenerek *Onlar ki* (1969), Haiki şiirinin usta şairi Matsua Basho'nun şiirleriyle anlatılan, Ando Hiroshige ve Katsushia Kokusai'nin resimlerinden etkilenecek *Hiroshige ve Hokusai'den Mevsimler* (2002, 46. Japonya Film ve Video Yarışması Gümüş Nişan Ödülü) adlı belgeselleri çekti. *Buluşma* (1994), *Yaralı Kurt* (2000) gibi uzun metrajlı filmlerin yönetmenliğini yaptı. *Çirkin Ares* (1967) Birinci Hisar Kısa Film Yarışması'nda ikincilik, *Onlar ki* (1968) İkinci Hisar Kısa Film Yarışması'nda Jüri Özel Ödülü, *Özlem, Düne... Bugüne... Yarına* (Yön: Tülay Eratalay, 1995) 32. Antalya Film Şenliği'nde En İyi Senaryo Ödülü'nü aldı. Ressamlar üzerine *Toulouse-Lautrec: Ah, Hayat! Hayat!, Van Gogh: Özgürlükten Kaçış, Leonardo Da Vinci: Tanrının Torunu, Paul Gauguin: Güzelim İlkellik, Egon Schiele: Aynadaki Suret, Rene Magritte: Gizemin İmgeleri, Edward Hopper: Yalnızlık Baladı* gibi filmler çekti. Göstermenin Sorumluluğu\80 Dünya Yönetmeni (2004), 65 Yönetmenimizden Yerlilik, Ulusallık, Evrensellik Geriliminde Sinemamız (2005) ve Sakıncalı 100 Film (2006) adlı kitapları derlemiştir.

Veysel Atayman Kimdir?

26.08.1941'de İstanbul'da doğdu. İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'nde Alman Dili ve Edebiyatı ve Felsefe öğrenimi gördü. Halen aynı üniversitede, Mütercim Tercümanlık Bölümü'nde öğretim görevlisi olarak çalışmaktadır. Felsefe, popüler bilim, sinema, edebiyat konusunda çok sayıda çevirisi, deneme ve eleştiri yazıları bulunmaktadır. 1968'de *Tedirgin Birisi* adlı kısa filmi ile İkinci Hisar Kısa Film Yarışması'nda Jüri Özel Ödülü'nü almıştır. 100 Filmde Başlangıçtan Günümüze Duygu Aşk Filmleri (1995), Şiddetin Mitolojisi (2002), Varolmanın Acısı\Schopenhauer Felsefesine Giriş (2004), Hukuk Felsefesi (2005) ve Aklın Sınırları Kant Felsefesine Giriş (2005) kitaplarından bazılarıdır.

Ahmet Soner Kimdir?

1945'te İstanbul'da doğan ve ilk kısa filmini 1967'de çeken Soner, sinemaya Atif Yılmaz'ın asistanı olarak başladı. Lütfü Akad, Vedat Türkali, Yılmaz Güney, Yavuz Özkan ve Şerif Gören gibi yönetmenlerle çalıştı. Genç Sinema Topluluğu'nun üyesi olarak çeşitli kısa film ve belgeseller çekti. *Herhangi Bir Kadın* (1981), *Tomruk* (1982) ve *Derman* (1983) adlı senaryoları Şerif Gören tarafından sinemaya aktarıldı. Yirmiye aşkın filmin senaryosunu yazdı. Yılmaz Güney üzerine çektiği *Adana - Paris* (1995), İsmail Beşikçi üzerine yaptığı *36 Kitap=13 Cezaevi* (1997), *Köy Enstitüleri* (2000-2004) belgeselleri Türkiye ve Avrupa'nın pek çok kentinde gösterildi. II. Hisar Kısa Film Yarışması'na (1968) Samim Kocagöz'ün bir hikayesinden uyarladığı *Asayiş Berkemal* adlı filmiyle katıldı. *Akıntıya Karşı* (1995) ve *Herkes O'ndan Söz Ediyor* (1996) adında iki kitabı vardır. Türkiye Yazarlar Sendikası, SİNE-SEN⁹. (DİSK) ve Belgesel Sinemacılar Birliği (BSB) üyesidir.

⁹ Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası.